

บทคัดย่อ

การให้ความกรุณาแต่เดิมเป็นอำนาจขององค์อภิปัตย์ หรือประมุขแห่งรัฐนั้นที่จะมีให้แก่พลเมืองที่อยู่ภายในปกครองของตน โดยการให้ความกรุณาดังกล่าวจะเกิดขึ้นเป็นเพียงครั้งคราวตามความโอกาสมงคลต่าง ๆ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเดิมที่การใช้อำนาจในการลงโทษหรือละเว้นโทษต่าง ๆ อยู่ที่บุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น จึงไม่มีความจำเป็นใดที่จะต้องแบ่งแยกการใช้อำนาจในการให้ความกรุณาให้แตกต่างกัน

ต่อมาเมื่อเวลาล่วงเลยจนมาถึงรัฐสมัยใหม่อำนาจในการปกครองได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีเพียงพระมหากษัตริย์เพียงผู้เดียวที่มีอำนาจ เป็นการแย่งแยกอำนาจบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการออกจากกันเพื่อทำการถ่วงดุล และคานอำนาจกันตามหลักในระบบประชาธิปไตย ซึ่งประเทศไทยก็มีการปฏิวัติระบอบการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โดยการนำของคณะราษฎรคือ นายปรีดี พนมยงค์ และพันเอกพลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) พร้อมด้วยคนรุ่นใหม่สายพลเรือนและสายทหารจำนวนมาก ซึ่งการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายของบ้านเมืองในขณะนั้น จึงได้มีการนำหลักการเรื่องการนิรโทษกรรมที่เป็นกฎหมายสมัยใหม่มาตราขึ้นบังคับใช้โดยถือว่าเป็นกฎหมายนิรโทษกรรมโดยฝ่ายบริหารในระบอบประชาธิปไตยฉบับแรก และต่อมาเมื่อเกิดการทำรัฐประหารขึ้นครั้งใด ก็จะต้องมีการตรากฎหมายนิรโทษกรรมเพื่อให้ผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายนั้นพ้นจากความผิด และความรับผิดชอบทุกครั้งไม่ว่าแม้แต่การทำรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ค.ป.ค) ที่นำโดยกลุ่มนายทหาร ก็ยังต้องตรากฎหมายนิรโทษกรรมเพื่อยกเว้นความผิดและความรับผิดชอบอันเกิดจากการทำรัฐประหารในครั้งนั้น แต่ที่เห็นว่าแตกต่างจากการทำรัฐประหารครั้งอื่น ๆ ก็คงเป็นเรื่องที่ตรากฎหมายนิรโทษกรรมความผิดที่ทำการปฏิวัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2549 ในมาตรา 37 นั้นเอง และถึงแม้จะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ใช้บังคับแล้ว ก็ยังมีการนิรโทษกรรมการกระทำความผิดไว้ในบทเฉพาะกาลในมาตรา 309 อีกด้วย ซึ่งหากพิจารณาในแง่ของการกระทำความผิดแล้วการที่จะนิรโทษกรรมในความผิดดังกล่าวได้จะต้องเป็นการกระทำความผิดต่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แล้วจึงมีการออกกฎหมายนิรโทษกรรมยกเว้นความผิด และความรับผิดชอบให้แก่ผู้กระทำความผิด แต่การนิรโทษกรรมความผิดในอนาคตนั้น

เป็นการผิดหลักการของการนิรโทษกรรมที่ว่าเป็นการลบล้างการกระทำความผิดเพื่อให้ผู้กระทำ กลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติ

จากเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของการนิรโทษกรรมที่มีความแตกต่างกับการอภัยโทษ และการล้างมลทิน จึงจำเป็นต้องทำการศึกษาเพื่อแยกแยะหลักเกณฑ์ของเรื่องดังกล่าวออกจากกันให้ได้ โดยเมื่อนำมาใช้กับความผิดอันมีลักษณะทางการเมือง (Political character) แล้วก็ต้องพิจารณาจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองให้ได้ เพราะมีฉะนั้นแล้ว การกระทำใดที่เริ่มต้นเป็นความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองแล้วลงท้ายโดยมีความผิดทางอาญา ธรรมดาเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วกลายเป็นความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองเสียทุกเรื่องก็จะทำให้การนิรโทษกรรมในความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองไร้ข้อจำกัดขอบเขต อันส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายของประเทศและกับผู้ที่ได้รับความเสียหายอย่างเอกชน จากการกระทำความผิดต่าง ๆ ดังกล่าว แต่เมื่อทำการศึกษาและแยกแยะจนหาจุดตัดของการกระทำความผิดที่มีลักษณะทางการเมือง กับการกระทำความผิดอาญาธรรมดาได้อย่างมีหลักเกณฑ์แล้ว ก็จะทำให้การตรากฎหมายนิรโทษกรรมความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองต่อไปมีความชัดเจน และเกิดผลกระทบกับระบบกฎหมาย และบุคคลผู้ที่ได้รับความเสียหายน้อยที่สุดอันจะเป็นประโยชน์อย่างที่สุด